

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu: Historia Europy Wschodniej i Azji po 1917 r.
2. Kod przedmiotu: 18-HEWpo17-24Wsch2
3. Rodzaj zajęć: obowiązkowy
4. Kierunek studiów: Wschodoznawstwo
5. Poziom studiów: I stopień
6. Profil studiów: Ogólnoakademicki
7. Rok studiów: I rok
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: 30 godzin ćwiczeń
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: dr Bartłomiej Garczyk, garczyk@amu.edu.pl, prof. UAM dr hab. Marek Figura, mfigura@amu.edu.pl; marek.figura@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu: Celem zajęć jest przedstawienie studentom węzłowych zagadnień z historii krajów byłego ZSRR, ze szczególnym uwzględnieniem procesów podziałów politycznych, procesów budowy nowoczesnej tożsamości narodów ZSRR, szczególnej roli Federacji Rosyjskiej, poszukiwania miejsca w globalizującym się świecie przez byłe republiki radzieckie, oraz procesy integracyjne i dezintegracyjne na tym terytorium.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): ni
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
HOP_1	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu historii krajów i narodów byłego ZSRR w okresie od 1991 r. do współczesności.	K_W01
HOP_2	Zna i rozumie znaczenie zmian jakie zaszły po rozpadzie ZSRR na obszarze Europy Wschodniej i Azji dla dziejów tego obszaru w XX-XXI wieku.	K_W06
HOP_3	Potrafi postawić właściwe pytania dotyczące istotnych zagadnień z najnowszej historii krajów byłego Związku Radzieckiego, wskazać na najważniejsze źródła i literaturę oraz zaplanować przedstawienie ich w formie referatu lub prezentacji	K_U01, K_U07, K_U08
HOP_4	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i samodzielnego planowania uczenia się	K_K01, K_K02

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Rozwiązanie ZSRR 25 XII 1991 r. WNP – historia rozpadu wspólnoty.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Nowe państwo rosyjskie w l. 1991–1993. Konstytucja 1993.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Dekada B. Jelcyna, reżim korporacyjno-oligarchiczny. oligarchiczny	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Niepodległość i budowa własnej państwowości w Azji Centralnej – Kazachstan, Uzbekistan, Kirgistan, Turkmenistan, Tadżykistan. Podłoże konfliktów etnopolitycznych w regionie. Derusyfikacja, islamizacja.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4

Nowa Rosja w systemie stosunków międzynarodowych – próby dominacji na obszarze b. ZSRR.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Estonia, Łotwa i Litwa – odmienność historyczna republik bałtyckich i ich droga do struktur Europejskich.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
W. Putin – powstanie systemu prezydenckiego, nowe otwarcie w polityce zagranicznej. 11 IX 2001 i koalicja antyterrorystyczna. „Demokracja kierowana” 2000-2008 – stabilizacja władzy	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Prezydentura D. Miedwiediewa. Wojna gruzińska 2008 r. – doktryna Putina. Rosyjskie programy reintegracji obszaru postradzieckiego.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Partnerstwo wschodnie UE	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Wybory 2011/2012 r. narodziny opozycji pozasystemowej w Rosji.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Euromajdan i aneksja Krymu przez Rosję. Wojna ukraińsko-rosyjska.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Trzecia i czwarta kadencja W. Putina – problem rządów autorytarnych w Rosji.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4
Rewolucja godnościowa na Ukrainie. Zwrot w polityce zagranicznej Białorusi.	HOP_1, HOP_2, HOP_3, HOP_4

5. Zalecana literatura:

- Acton E., *Rosja. Dziedzictwo caratu i władzy radzieckiej*, Warszawa 2013;
- Capisani G., *Nowe państwa Azji Środkowej*, Warszawa 2004;
- Furier A., *Dekada Jelcyna. Uwarunkowania rosyjskich przemian społecznych i politycznych 1991-2000*, Szczecin 2003;
- Gessen M., *Putin. Człowiek bez twarzy*, Warszawa 2012;
- Marciniak W., *Rozgrabione Imperium. Upadek Związku Sowieckiego i powstanie Federacji Rosyjskiej*, Kraków 2001;
- Pacek P, Rak K. (red), *Systemy polityczne państw Azji Środkowej i Rosji*, Warszawa-Siedlce 2020;
- Poltkovskaya A., *Rosja Putina*, Warszawa 2005;
- Reitschuster B., *Putin. Dokąd prowadzi Rosję*, Warszawa 2005;

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śnieżowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	

Obserwacja aktywności na zajęciach	
------------------------------------	--

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu			
	HOP_1	HOP_2	HOP_3	HOP_4
Egzamin pisemny				
Egzamin ustny				
Egzamin z „otwartą książką”				
Kolokwium pisemne				
Kolokwium ustne	X	X	X	X
Test				
Projekt				
Esej				
Raport				
Prezentacja multimedialna		X	X	X
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)				
Portfolio				
Inne (jakie?) -				
...				

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	15
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomite opanowanie faktografii z zakresu historii krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności. Umiejętność sformułowania zwartej wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności, będącej świadomą refleksją w bardzo dobrym języku naukowym. Bardzo dobra znajomość podstawowej literatury naukowej przedmiotu. Pełna frekwencja na zajęciach.

dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobre opanowanie faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Umiejętność sformułowania zwartej wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności, będącej świadomą refleksją w dobrym języku naukowym. Dobra znajomość podstawowej literatury naukowej przedmiotu. Frekwencja na zajęciach.

dobry (db; 4,0): dobre opanowanie faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Umiejętność sformułowania wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności, będącej świadomą refleksją w poprawnym języku naukowym. Dobra znajomość podstawowej literatury naukowej przedmiotu. Frekwencja na zajęciach.

dostateczny plus (+dst; 3,5): dobre opanowanie faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Umiejętność sformułowania wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności, w poprawnym języku naukowym. Znajomość podstawowej literatury przedmiotu. Frekwencja na zajęciach.

dostateczny (dst; 3,0): elementarne opanowanie faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Umiejętność sformułowania poprawnej językowo wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Elementarna znajomość literatury naukowej przedmiotu. Frekwencja na zajęciach.

niedostateczny (ndst; 2,0): nieznajomość faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Nieumiejętność sformułowania poprawnej wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności. Brak elementarnego rozeznania w literaturze naukowej przedmiotu.

5. Pytania egzaminacyjne

Rozwiązanie ZSRR 25 XII 1991 r.

WNP – historia rozpadu wspólnoty.

Nowe państwo rosyjskie w l. 1991–1993. Konstytucja 1993.

Dekada B. Jelcyna, reżim korporacyjno-oligarchiczny. oligarchiczny

Niepodległość i budowa własnej państwowości w Azji Centralnej – Kazachstan, Uzbekistan, Kirgistan, Turkmenistan, Tadżykistan. Podłoże konfliktów etnopolitycznych w regionie. Derusyfikacja, islamizacja.

Nowa Rosja w systemie stosunków międzynarodowych – próby dominacji na obszarze b. ZSRR.

Estonia, Łotwa i Litwa – odmienność historyczna republik bałtyckich i ich droga do struktur Europejskich.

W. Putin – powstanie systemu prezydenckiego, nowe otwarcie w polityce zagranicznej. 11 IX 2001 i

koalicja antyterrorystyczna. „Demokracja kierowana” 2000-2008 – stabilizacja władzy

Prezydentura D. Miedwiediewa. Wojna gruzińska 2008 r. – doktryna Putina. Rosyjskie programy reintegracji obszaru postradzieckiego.

Partnerstwo wschodnie UE

Wybory 2011/2012 r. narodziny opozycji pozasystemowej w Rosji.

Euromajdan i aneksja Krymu przez Rosję. Wojna ukraińsko-rosyjska.

Trzecia i czwarta kadencja W. Putina – problem rządów autorytarnych w Rosji.

Rewolucja godnościowa na Ukrainie. Zwrot w polityce zagranicznej Białorusi.

Rozpad ZSRR w końcu 1991 r. – państwa spadkobiercy i państwa kontynuatorzy.

Federacja Rosyjska w poszukiwaniu miejsca w świecie – dramat lokalnego mocarstwa. Próby utrzymywania pokoju na obszarze b. ZSRR – rosyjskie siły pokojowe w krajach WNP.

Federacja Rosyjska – walka o utrzymanie spójności państwa, wojny czeczeńskie.

Rosja w l. 90-ch XX w. – kryzys 1998 r. droga W. Putina do władzy.

Kryzys WNP – zmiana w rosyjskiej doktrynie politycznej – bliska zagranica ,

Armenia i Azerbejdżan – wojna o Górski Karabach.

Mołdawia – Naddniestrze, Gruzja – Abchazja i Osetia. Polityka Rosji wobec konfliktów odziedziczonych po ZSRR

Kolorowe rewolucje: rewolucja róż w Gruzji, pomarańczowa rewolucja na Ukrainie, rewolucja tulipanów w Kirgizji.

Rosjanie w krajach bałtyckich – między EU a Rosją

„Russkij mir” – nowa ideologia narodowa Rosji

Białoruś w polityce Rosji – ZBiR, kwestie polityczne i gospodarcze.

Krym, Ługańsk, Donieck – próba odbudowy hegemonii Rosji w Europie Wschodniej.

Polonia na obszarze b. ZSRR, jej pochodzenie, losy, organizacje, łączność z Polską.